

[Ømann.]

processen bliver meget små, ved at lade det offentlige gå i spidsen på dette område, støtte byggeindustrien ved at indgå langtidskontrakter. Det er anført fra arkitekters side, at det er forkert af opføre enkelthuse, enkeltkarreer, det, man skal, er at skabe boligmiljøer, man skal bygge små samfund. Ja men også her er dog en planlægning uomgængelig. Vil man skabe miljøer, må man også have planlægning.

Hr. Helge Nielsen spurgte mig direkte, om forslaget tilsigtede, at man ved lov skulle regulere faggrænserne. Jeg vil her gerne anføre, at vi har skrevet i bemærkningerne til forslaget, at der kan være grænser både på arbejderside og på mesterorganisationers side, som er hindrende for byggeriets billiggørelse, og jeg tror, vi alle sammen ved, at sådanne grænser findes. Forslaget går ud på, at der optages forhandlinger om disse ting, og jeg er sikker på, at når det drejer sig om en så samfundsvigtig ting som byggeriets billiggørelse, så vil alle parter være forhandlingsvillige.

Se, dette kapitel om byggeriet har jo, som også af regeringen anført i dens oplæg, relation til de almindelige økonomiske problemer, relation til de fundamentale svagheder i dansk økonomi. Her er der det særlige at fremhæve, at byggeriet er den sektor, hvor der er den største mulighed for en samfundsmæssig gevinst ved en rationalisering, ved en gennemgribende ændring af byggeriets struktur. Her er den største samfundsmæssige profit at hente. Dernæst har byggeriet forbindelse med det, man kalder landets omkostningspolitik. Hvad hører i international forstand med til at have lave produktionsomkostninger? Ja, det er vel billigt mad, og her kan jeg henvise til det landbrugsforslag fra SF, som nogle har foregrebet i dag, men som senere kommer til behandling. Det er effektive serviceorganisationer; service er også nødvendig, men vi bør ikke falde i den grøft, som det amerikanske samfund er faldet i, at man overdriver denne sektor af økonomien. Men billige boliger hører også med.

Hvis man kigger på disse fundamentale omkostningssementer ved den samfundsmæssige produktion, så tror jeg, der også bliver plads til det, som man vistnok i de senere dage har opdaget er uhyre nødven-

digt, nemlig stadige lønstigninger, stadig bedre aflønning til dem, der arbejder i selve produktionen.

Det har vel været et gennemgående træk ved diskussionen her, at man har erkendt, at realproblemerne findes, men de er på en måde blevet affærdiget med, at løsningerne er socialistiske, altså bureaukratiske. Jeg kan anbefale, som jeg har sagt tidligere, at man taler om samordning i folketingets regi; det er noget helt andet, og så tror jeg ikke, der er så mange, der vil gå så hårdt imod det. Konsekvensen af indlæggene er i og for sig nok så alvorlig; man ved, at problemerne er der, men man nægter at løse dem, simpelt hen fordi man ikke vil gå ind på vore veje, og fordi der vel ikke er andre veje at anvise.

Samordning af byggeriet, det er bureaukrati — altså ingen samordning, det er konklusionen. Man vil ikke stoppe spekulationen, fordi det nærmest krænker grundloven at standse spekulationen — altså må man lade den fortsætte. Man frygter styring — altså må vi opgive en styring. Man vil ikke have en kanalisering af den knappe kapital — altså skal penge- og lånestrømmen have lov til at vandre frit, og man skal have et privat pengemarked, som kan tolde undervejs, når penge og lånemidler strømmer rundt i samfundet.

Vi er alle enige om, at inflationen skal bekæmpes, men hvordan? Hvordan, hvis man ikke vil følge nogen af de retningslinjer, vi her har antydnet? Økonoministeren antydede, at vi kun rettede vort skyts mod symptomerne, men at regeringen angreb rødderne. Hvilke rødder? Jeg tror, at man lige så godt med det samme i stedet for at snakke om, hvad man tror er socialistiske løsninger, kan gå lige løs på problemet om styring, om bureaukratismen i samfundet, for vi har jo bureaukrati. Vi har jo et administrationsapparat, som vi ved vil vokse. Vi ved, at samordningsproblemerne vil vokse. Det, det drejer sig om, og som vores udfordring består i, er altså at skabe styringer — styringer, som er uundværlige for en vækstøkonomi — som nok beskærer et privilegeret mindretal, men som giver større frihed for flertallet og for den enkelte.

Ivar Nørgaard: Vi har af flere af regeringspartiernes ordførere i dag fået at vide,